

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และรับข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวในเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการก้าวร้าวในเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือในด้าน ประเภท ขอบเขต เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศที่ก้าวร้าว และเพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวในการเขียนเอกสารวิจัยฯ ในด้านเหตุผลในการนำเสนอสารนิเทศนั้นๆ มาถึง วิธีการค้นคว้าสารนิเทศนั้นๆ มาถึง และแหล่งที่ใช้ค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาถึง

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐาน 2 ประการคือ

1. นายทหารนักเรียนก้าวร้าวสารนิเทศประเภท ผลงานวิจัย ในการเขียนเอกสารวิจัยส่วนบุคคลมากที่สุด โดยมีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับหมวดวิชายุทธศาสตร์มากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 1-5 ปี
2. นายทหารนักเรียนส่วนใหญ่ก้าวร้าวสารนิเทศ เพื่อการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงในการค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ รุ่นที่ 55 ปีการศึกษา 2538 จำนวนทั้งสิ้น 157 เล่ม และได้บันทึกรายละเอียดของสารนิเทศที่ได้รับการก้าวร้าวตามที่ปรากฏในหน้าบรรณานุกรมของเอกสารวิจัยฯ
2. แจกแบบสอบถามให้แก่นายทหารนักเรียนฯ จำนวน 157 รายการ โดยได้สอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการนำเสนอสารนิเทศนั้นๆ มาถึง วิธีการค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาถึง และแหล่ง

ที่ใช้คนคว่ำสารนิเทศที่นำมาอ้างอิง และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.51 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

ผลการวิจัยสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

การอ้างอิงในเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือในด้าน ประเภท ขอบเขตเนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศที่อ้างอิง

จากจำนวนเอกสารวิจัยฯ 157 เล่ม ที่นำมาวิเคราะห์พบว่า มีจำนวนการอ้างอิง 2,363 รายการ เป็นรายการอ้างอิงที่ไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 115 รายการ เป็นรายการอ้างอิงที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ 2,246 รายการ

1. ประเภทของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิง

สารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ วัสดุพิมพ์ จำนวน 2,163 รายการ รองลงมาคือสารนิเทศประเภทอื่นๆ จำนวน 110 รายการ ซึ่งเป็นบทสัมภาษณ์ทั้งหมด และสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงน้อยที่สุด คือ วัสดุไมตีพิมพ์ จำนวน 2 รายการ ได้แก่ แผ่นบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์

สำหรับวัสดุพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ หนังสือ จำนวน 864 รายการ รองลงมาเป็นเอกสารทางราชการ จำนวน 598 รายการ และผลงานวิจัยจำนวน 321 รายการ ส่วนวัสดุพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิงน้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ มีจำนวน 7 รายการ

ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ สุกุลถาวร (2515) จารุพร สัทธาธิก (2512) ไพลิน ไชยเสนะ (2516) จิตรา ทับแสง (2516) เปรมวัลย์ วาริธร (2520) อารีย์ ชื่นวัฒนา (2524) พรพรรณ โพธิ์แก้ว (2525) พรพรรณ เลาดักยณเลิศ (2527) มารศรี ลือประเสริฐ (2530) สุจิตรา มาลาภิรักษ์ (2537) Lehnus (1971) La Borie และ Halperin (1976) Cullars (1990) และ Cullars (1992) ที่พบว่าเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ หนังสือ

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่านายทหารนักเรียนอ้างอิงสารนิเทศประเภทผลงานวิจัยในการเขียนเอกสารวิจัยส่วนบุคคลมากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏว่า หนังสือได้รับการอ้างอิงมากที่สุดในขณะที่ ผลงานวิจัย ได้รับการอ้างอิงเพียง 321 รายการนั้น อาจเนื่องจากการที่เอกสารวิจัยฯ ทั้ง 157 เรื่อง ส่วนใหญ่มีเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์ เช่น เอกสารวิจัยฯ เรื่อง การปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณอ่าวเดงงาม การลดมลพิษบริเวณอ่าวสดหีบ เจ้าหน้าที่กองทัพเรือกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ การพัฒนาการเรียน - การสอนของนักเรียนเตรียมทหารใน ขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนการศึกษา การปรับปรุงระบบการศึกษาของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และปัญหาชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น ซึ่ง เนื้อหาในหมวดนี้ เป็นเนื้อหาที่มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางเป็นหลัก ในหนังสือสืบเป็นส่วนใหญ่ นายทหารนักเรียนฯ จึงใช้ข้อมูลจากหนังสือมาอ้างอิงเป็นหลัก นอกจากนี้ La Borie และ Halperin (1976) ยังได้ระบุไว้ว่า ประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในเขียนทางวิชาการจะขึ้นอยู่กับ ขอบเขตเนื้อหาของงานเขียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้าเป็นงานเขียนทางสังคมศาสตร์ จะอ้างอิง หนังสือมากที่สุด

2. ขอบเขตเนื้อหาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิง

ในด้านขอบเขตเนื้อหาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิง ได้จำแนกขอบเขตเนื้อหา ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเนื้อหาวิชาทางทหารเรือ ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 9 หมวดและกลุ่มเนื้อหา วิชาทั่วไป ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 10 หมวด ผลการวิจัยพบว่าสารนิเทศกลุ่มเนื้อหาวิชาทั่วไปได้รับการ อ้างอิงมากกว่าสารนิเทศกลุ่มเนื้อหาวิชาทางทหารเรือ โดยกลุ่มเนื้อหาวิชาทั่วไปได้รับการอ้างอิง 1,604 รายการ และกลุ่มเนื้อหาทางทหารเรือได้รับการอ้างอิง 644 รายการ

เมื่อวิเคราะห์หมวดวิชาของทั้งกลุ่มเนื้อหาวิชาทางทหารเรือ และกลุ่มเนื้อหาวิชาทั่วไป พบว่าสารนิเทศหมวดสังคมศาสตร์ ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด จำนวน 892 รายการ รองลงมาเป็น หมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 419 รายการ หมวดการสงครามทางเรือและวิชาทหาร จำนวน 220 รายการ ส่วนหมวดวิชาที่ได้รับการอ้างอิงน้อยที่สุด คือ หมวดภาษาศาสตร์ และหมวด วรรณคดี มีจำนวนการอ้างอิง 3 รายการเท่านั้น

เมื่อวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาวิชาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงตามประเภทของ สารนิเทศพบว่าในกลุ่มเนื้อหาวิชาทางทหารเรือ วัสดุพิมพ์ประเภทหนังสือ ผลงานวิจัย วารสาร และบทสัมภาษณ์ที่ได้รับการอ้างอิงเป็นเนื้อหาหมวดการสงครามทางเรือและวิชาทหารจำนวนมาก

ที่สุด ในขณะที่เอกสารประกอบการบรรยายต่างๆ ที่ได้รับการอ้างอิงนั้นเป็นเนื้อหาหมวด
 ยุทธศาสตร์จำนวนมากที่สุด เอกสารทางราชการเป็นเนื้อหาหมวดการกำลังพลจำนวนมากที่สุด
 รายงานการประชุมวิชาการเป็นเนื้อหาหมวดการกำลังพล และการควบคุมเรือพาณิชย์และเรือ
 ประมงเนื้อหาละ 1 รายการเท่านั้น รายงานประจำปีเป็นเนื้อหาหมวดการกำลังพล และการ
 ข้าราชการ เนื้อหาละ 2 รายการเท่านั้น ส่วนหนังสือพิมพ์ เอกสารอื่น ๆ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ ไม่มี
 รายการใดอ้างอิงเนื้อหาวิชาทหารเรือ

สำหรับกลุ่มเนื้อหาวิชาทั่วไปพบว่าสารนิเทศเกือบทุกประเภทที่ได้รับการอ้างอิงเป็น
 เนื้อหาหมวดสังคมศาสตร์มากที่สุด ยกเว้นหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงเป็นเนื้อหาหมวด
 สังคมศาสตร์เพียงหมวดเดียว และวัสดุไม่ตีพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงเป็นเนื้อหาหมวดเรื่องทั่วไป
 และเบ็ดเตล็ดเพียงหมวดเดียว

ผลการวิจัยส่วนนี้จึงไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นายทหารนักเรียนฯ
 อ้างอิงสารนิเทศในขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับหมวดวิชายุทธศาสตร์มากที่สุด

การที่ผลการวิจัย พบว่าสารนิเทศมีเนื้อหาวิชาในหมวดสังคมศาสตร์ได้รับการอ้างอิง
 มากที่สุด ในขณะที่เนื้อหาหมวดยุทธศาสตร์ได้รับการอ้างอิงเพียง 39 รายการเท่านั้นอาจเนื่องจาก
 ในกำหนดขอบเขตเนื้อหาของสารนิเทศหมวดสังคมศาสตร์ของระบบการจัดหมู่หนังสือแบบ
 ทศนิยมของดิวอี้ครอบคลุมเนื้อหากว้างมาก กล่าวคือครอบคลุมเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ รัฐศาสตร์
 เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ การบริการสังคม การศึกษาการพาณิชย์ การสื่อสาร
 และการขนส่ง เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันหมวดยุทธศาสตร์มีเนื้อหาครอบคลุมเฉพาะทฤษฎีทางด้าน
 ยุทธศาสตร์ทางเรือเท่านั้น อีกทั้งจากผลการวิจัยยังพบว่าเอกสารวิจัยฯ ทั้ง 157 เรื่องส่วนใหญ่มี
 เนื้อหาเกี่ยวข้องกับหมวดสังคมศาสตร์ เช่น เอกสารวิจัยฯ เรื่อง อาชีพเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ของนายทหารชั้นผู้น้อย การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ การพัฒนาวิธีการเบิกจ่ายเงิน
 บำรุงการศึกษาของข้าราชการและลูกจ้าง การส่งเสริมอาชีพให้กับแม่บ้านค้าขายตากสิน การปรับปรุง
 เครื่องแบบฝึกของสารวัตรทหารเรือ ความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย-ลาว บทบาททหารกับการ
 พัฒนาชนบท เป็นต้น ดังนั้นสารนิเทศส่วนใหญ่ที่ได้รับการอ้างอิง จึงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับหมวด
 วิชาสังคมศาสตร์

3. ภาษาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง

ในด้านภาษาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง ผลการวิจัยพบว่าสารนิเทศภาษาไทยได้รับการอ้างอิงถึงมากกว่าสารนิเทศภาษาอังกฤษ ร้อยละ 87.41 และ 12.59 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาษาของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงตามประเภทของสารนิเทศ พบว่า วัสดุตีพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิงถึงส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย ในขณะที่วัสดุไม่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ภาษาเดียว และบทสัมภาษณ์เป็นภาษาไทยภาษาเดียว

ผลการวิจัยส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่านายทหารนักเรียนฯ อ้างถึงสารนิเทศภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย

การที่ผลการวิจัยปรากฏว่า สารนิเทศภาษาไทยได้รับการอ้างอิงถึงมากกว่าสารนิเทศภาษาอังกฤษอาจเนื่องจากลักษณะเฉพาะของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงจำนวนมากเป็นเอกสารทางราชการ รายงานการประชุมวิชาการ รายงานประจำปี และบทสัมภาษณ์ ซึ่งสารนิเทศประเภทดังกล่าวนำเสนอเป็นภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทสัมภาษณ์ที่ได้รับการอ้างอิงถึงนั้น ปรากฏว่าเป็นภาษาไทยเพียงภาษาเดียว

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เปรมวัลย์ วาริธร (2520) มุกดา ซ้อมาก (2526) และผลการวิจัยของ สุจิตรา มาลารักษ์ (2537) ที่พบว่าเอกสารภาษาไทยได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด

4. อายุของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง

ในด้านอายุของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง ได้แบ่งช่วงอายุของสารนิเทศออกเป็น 5 ช่วง คือ ต่ำกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า สารนิเทศที่มีอายุในช่วง 1-5 ปี ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด จำนวน 933 รายการ รองลงมาได้แก่สารนิเทศที่มีอายุในช่วง 6-10 ปี จำนวน 496 รายการ ส่วนสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงน้อยที่สุดคือ สารนิเทศที่มีอายุต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 196 รายการ

เมื่อพิจารณาอายุของสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงตามประเภทของสารนิเทศพบว่า วัสดุพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิงถึงทุกประเภท ยกเว้นหนังสือพิมพ์ เป็นสารนิเทศที่มีอายุอยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปีมากที่สุด

ผลการวิจัยส่วนนี้ พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่านายทหารนักเรียนฯ อ้างถึงสารนิเทศที่มีอายุอยู่ในช่วง 1-5 ปี เป็นส่วนใหญ่

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา มลารักษ์ (2537) ที่พบว่า เอกสารที่อยู่ในช่วงอายุ 1-5 ปี ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุกดา ชื่อมาก (2526) ซึ่งพบว่าเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง 0-5 ปี ผลการวิจัยของ อารีย์ ชื่นวัฒนา (2524) พรพรรณ เลาดักษณ์เลิศ (2527) และกมลรัตน์ ตันซ์เกยูร (2528) ซึ่งพบว่าเอกสารที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี และ 10 ปี ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพรรณ โพธิ์แก้ว (2525) Lehnus (1971) และ La Boriell และ Halperin (1976) ที่พบว่า เอกสารที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด และผลการวิจัยของ Kubota (1976) ที่พบว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดเป็นเอกสารที่มีอายุต่ำกว่า 4 ปี

พฤติกรรมการอ้างอิงในการเขียนเอกสารการวิจัยส่วนบุคคลของนายทหารนักเรียน โรงเรียน เสนาธิการทหารเรือ ในด้านเหตุผลในการนำสารนิเทศนั้นๆ มาอ้างอิง วิธีการค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิง และแหล่งที่ใช้ค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิง

1. เหตุผลในการนำสารนิเทศนั้นๆ มาอ้างอิง

ในการศึกษาเหตุผลในการนำสารนิเทศนั้นๆ มาอ้างอิงมีจำนวนผู้ตอบ 95 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เหตุผลที่นายทหารนักเรียนฯ คำนึงถึงมากที่สุดในการนำสารนิเทศมาอ้างอิงคืออ้างอิงเพื่อยืนยันว่าข้อมูลนั้นถูกต้อง จำนวน 89 คน เหตุผลรองลงมาคืออ้างอิงเพื่อให้ผู้อ่านมีภูมิหลังฯ จำนวน 84 คน และอ้างอิงเพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 79 คน ส่วนเหตุผลที่คำนึงถึงน้อยที่สุด คือ การอ้างอิงเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานเขียนของตนเอง และอ้างอิงเพราะเป็นงานที่มีข้อความหรือความคิดเห็นเหมาะที่จะอ้างอิง

เมื่อจำแนกเหตุผลในการนำสารนิเทศมาอ้างอิงตามประเภทของสารนิเทศพบว่า นายทหารนักเรียนฯ อ้างถึงหนังสือ และเอกสารทางราชการ ด้วยเหตุผลคือ เพื่อยืนยันว่าข้อมูลนั้น ถูกต้องจำนวนมากที่สุด ในขณะที่อ้างถึงผลงานวิจัย และรายงานการประชุมวิชาการ ด้วยเหตุผล เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานเขียนของตนเองจำนวนมากที่สุด นอกจากนี้ยังอ้างถึงวารสาร และเอกสารอื่นๆ ด้วยเหตุผลเพื่อยืนยันว่าข้อมูลนั้นถูกต้อง และเพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวนมากที่สุดเท่ากัน เอกสารประกอบการบรรยายอ้างอิงเพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และอ้างอิงเพื่อให้ผู้อ่านมีภูมิหลังๆ จำนวนมากที่สุดเท่ากัน ส่วนหนังสือพิมพ์ อ้างถึงเพราะเป็นงานที่มีข้อความหรือความคิดเห็น เหมาะที่จะอ้างถึงเพียงเหตุผลเดียว จำนวน 2 คน

ผลการวิจัยส่วนนี้พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่านายทหารนักเรียนฯ ส่วนใหญ่อ้างถึงสารนิเทศ เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มารศรี ลือประเสริฐ (2530) และ Frost (1979) ที่พบว่าเหตุผลในการอ้างถึงที่ผู้เขียนคำนึงถึงมากที่สุด คือ อ้างถึงเพื่อยืนยันว่าข้อมูลนั้น ถูกต้อง แต่ต่างจากผลการวิจัยของ สุจิตรา มาลาภิรักษ์ (2537) และ Cullars (1990) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่ผู้เขียนคำนึงถึงมากที่สุดคือ เพื่อให้เกียรติเจ้าของงานเขียนเดิม

2. วิธีการค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิง

ในด้านวิธีการค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิง ผลการวิจัยพบว่านายทหารนักเรียนฯ ใช้วิธีค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิงด้วยวิธีค้นคว้าจากบุคคลมากที่สุด จำนวน 83 คน รองลงมาคือ ค้นคว้าจากเครื่องมือช่วยค้น จำนวน 73 คน และค้นคว้าจากรายการอ้างอิงทำยวรรณกรรมน้อยที่สุด จำนวน 69 คน

สำหรับวิธีการค้นคว้าจากบุคคล พบว่าใช้วิธีค้นคว้าจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด 61 คน และวิธีค้นคว้าจากเครื่องมือช่วยค้น ใช้วิธีค้นคว้าจากบัตรรายการมากที่สุด จำนวน 58 คน

เมื่อพิจารณาวิธีการค้นคว้าสารนิเทศที่นำมาอ้างอิงตามประเภทของสารนิเทศ พบว่า นายทหารนักเรียนฯ ค้นคว้าหนังสือ และผลงานวิจัย ด้วยวิธีค้นคว้าจากบัตรรายการจำนวนมาก

ที่สุด ในขณะที่รายงานการประชุมวิชาการ และรายงานประจำปี ใช้วิธีการค้นคว้าจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวนมากที่สุด วารสารใช้วิธีค้นคว้าจากอาจารย์ และครรชนีวารสารจำนวนมากที่สุดเท่ากัน เอกสารประกอบการบรรยายใช้วิธีค้นคว้าจากเพื่อนร่วมงานจำนวนมากที่สุด ส่วนเอกสารอื่นๆ ผู้ตอบจำนวน 1 คน ใช้วิธีค้นคว้าจากเพื่อนร่วมงาน

3. แหล่งที่ใช้ค้นคว้าสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง

ในด้านแหล่งที่ใช้คนสารนิเทศส่วนบุคคล พบว่านายทหารนักเรียนฯ ใช้แหล่งสารนิเทศของงานเองมากที่สุด จำนวน 35 คน ส่วนแหล่งสารนิเทศที่เป็นห้องสมุดพบว่าใช้ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงมากที่สุด จำนวน 78 คน และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่านายทหารนักเรียนฯ ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นหน่วยงานราชการมากที่สุด จำนวน 73 คน

เมื่อพิจารณาแหล่งที่ใช้ค้นคว้าสารนิเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงตามประเภทของสารนิเทศ พบว่านายทหารนักเรียนฯ ค้นคว้าหนังสือ ผลงานวิจัย และวารสาร จากห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงเป็นจำนวนมากที่สุด ในขณะที่รายงานการประชุมวิชาการ ใช้แหล่งค้นคว้าคือห้องสมุดภายในหน่วยงานของตนจำนวนมากที่สุด รายงานประจำปี เอกสารประกอบการบรรยาย เอกสารทางราชการและเอกสารอื่นๆ ใช้แหล่งหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์ใช้แหล่งสารนิเทศของตนเอง ห้องสมุดภายในหน่วยงานของตน และหอสมุดแห่งชาติ ในจำนวนเท่ากัน

ผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่านายทหารนักเรียนฯ ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงในการค้นคว้า

การที่ผลการวิจัยพบว่านายทหารนักเรียนฯ ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุด สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงในการค้นคว้านั้น อานเนื่องจากการที่นายทหารนักเรียนฯ ต้องเรียบเรียงเอกสารวิจัยฯ ในขณะที่กำลังศึกษาวิชาอื่นๆ ไปพร้อมกัน ซึ่งทำให้นายทหารนักเรียนฯ ไม่มีเวลาไปค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ จึงจำเป็นต้องค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัวคือ ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงมากกว่าแหล่งอื่น ๆ

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าแตกต่างจากผลการวิจัยของ Probha (1983) และ มารศรี ลือประเสริฐ (2530) ซึ่งพบว่าแหล่งเก็บเอกสารที่ผู้เขียนใช้เพื่อการอ้างอิงมากที่สุดเป็นแหล่ง เอกสารส่วนตัว

การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐาน 2 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าผลการวิจัยมีทั้งที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นตามสมมติฐาน

ส่วนที่เป็นตามสมมติฐาน คือ ข้อ 1 บางส่วน และข้อ 2 ได้แก่

ข้อ 1 นายทหารนักเรียนอ้างอิงสารนิเทศ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด

ข้อ 2 นายทหารนักเรียนส่วนใหญ่อ้างอิงสารนิเทศเพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลและส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงในการค้นคว้า

ส่วนที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ข้อ 1 บางส่วน ได้แก่

ข้อ 1 นายทหารนักเรียนอ้างอิงสารนิเทศ ประเภทผลงานวิจัยในการเขียนเอกสารวิจัยส่วนบุคคลมากที่สุด โดยมีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับหมวดวิชายุทธศาสตร์มากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่ศึกษาการอ้างอิงที่ปรากฏในรายการบรรณานุกรมท้ายเล่มเอกสารวิจัยฯ นี้สามารถนำไปประยุกต์เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้ของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ ได้ดังนี้

1. การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

ในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด บรรณารักษ์ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้มากคือหนังสือเป็นอันดับแรก และจัดหาให้มากพอกับ การใช้ ส่วนสารสนเทศประเภทอื่นๆ ที่ควรคำนึงถึงและจัดหาให้ครบทุกประเภทที่มีการใช้คือ ผลงานวิจัย วารสาร เอกสารประกอบการบรรยาย รายงานประจำปี รายงานการประชุมวิชาการ และ หนังสือพิมพ์ ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ซึ่งห้องสมุดยังไม่มีให้บริการ บรรณารักษ์ก็ควรจัดหาไว้ให้บริการ ด้วยเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นครบถ้วนและสามารถเลือกใช้ได้ หลากหลาย ตามลักษณะของงานวิจัยที่ทำ

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

บรรณารักษ์ควรคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศให้มีเนื้อหาหลากหลายตามเนื้อหาของ เอกสารวิจัยๆ โดยเป็นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ เนื้อหาทางทหารเรือ รวมทั้งกิจการของกองทัพไทยเป็นหลัก

2. เครื่องมือช่วย

ห้องสมุดควรจัดทำเครื่องมือช่วยค้นให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้ນายทหารนักเรียนฯ เข้าถึงข้อมูลในห้องสมุดได้สะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะบัตรรายการ ควรทำให้ครบชุด และควรทำ ครรชนีวารสาร รวมทั้งคู่มือช่วยค้น เอกสารประเภทอื่นในห้องสมุดให้ครบด้วยเช่นกัน

3. การให้บริการ

บรรณารักษ์ควรติดตามรายการสัมภาษณ์บุคคลที่ปรากฏรายการในบรรณานุกรมตอน ท้ายเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฯ รวบรวมรายชื่อ สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ สถานที่ทำงาน ที่อยู่ และ หมายเลขโทรศัพท์ เก็บไว้ทุกปีเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า รวมทั้งให้ ผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้

4. รายชื่อแหล่งสารสนเทศที่ได้จากการวิจัย (บทที่ 4)

สามารถใช้เป็นแนวทางแก่บรรณารักษ์ในการให้บริการตอบคำถาม เช่น ใช้แนะนำแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ที่อาจมีข้อมูลที่ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงไม่มีให้บริการให้แก่ นายทหารนักเรียนฯ ได้ ในขณะเดียวกันนายทหารนักเรียนฯ ยังสามารถใช้รายชื่อแหล่งสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ได้เช่นเดียวกัน

5. การจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

ในกรณีที่ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงประสบปัญหาเรื่องเนื้อที่จัดเก็บ เช่น ห้องสมุด 2 ซึ่งจัดเก็บเอกสารวิจัยฯ เป็นจำนวนมาก และเอกสารวิจัยฯ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี บรรณารักษ์อาจแยกเก็บผลงานวิจัยที่มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ไว้ในที่เก็บที่อื่น เพื่อประหยัดเนื้อที่จัดเก็บและเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นคว้าของผู้ใช้

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

1. รายชื่อสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง ในบรรณานุกรมท้ายเล่ม มีหลายรายการที่ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมไม่สมบูรณ์ ทำให้ผู้วิจัยต้องหารายละเอียดจากเครื่องมือช่วยค้นต่างๆ หรือสอบถามจากนายทหารนักเรียนฯ โดยตรงแต่ก็มีข้อมูลบางส่วนที่ไม่สามารถตรวจสอบได้

2. ในการแจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 157 ชุด ได้รับคืนเพียง 95 ชุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนย้ายที่อยู่จากที่แจ้งไว้กับโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และบางส่วนไปศึกษาคู่ยังต่างประเทศ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

ผู้ที่สนใจทางด้านการศึกษาพฤติกรรมการอ้างถึงนี้สามารถทำการวิจัยต่อไปในแนวทางต่างๆ ได้อีกมาก ได้แก่

1. ศึกษาพฤติกรรมการอ้างถึงในการเขียนบทความวิชาการทางทหาร
2. ศึกษาพฤติกรรมการอ้างถึงในการเรียบเรียงเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือเหล่าทัพต่าง ๆ